

Strasbourg 5. studeni 2021.

SAVJETODAVNO VIJEĆE EUROPSKIH SUDACA(CCJE)

**CCJE Mišljenje 24 (2021):
Razvoj sudbenih vijeća
i njihova uloga u neovisnom i nepristranom sudstvu**

DIO A. Uvod i Mišljenje broj 10(2007) CCJE-a

I. Uvod i okvir ovog Mišljenja

1. Sudstvo ima bitnu ulogu kao treća vlast u demokratskoj državi vođenom vladavinom prava.¹ Kako bi ono ispunilo svoju ulogu u modernoj državi i u Europi koja je međusobno povezana, sudstvo mora biti organizirano na način koji osigurava da su suci slobodni odlučivati u pojedinačnim predmetima potpuno neovisno i da su samo vezani zakonom. Mora se izbjegavati čak i dojam vanjskog utjecaja i pritiska kako bi javnost mogla vjerovati da se sudske odluke donose neovisno².

2. U demokratskoj pravnoj državi neovisno sudstvo je nužnost. U mnogim, iako ne svim državama članicama, institucija odgovorna za obranu neovisnosti sudstva je

¹ Vidi CCJE Mišljenje br 18.(2015)

² Sud EU (SEU) C-83/19,18.svibanj 2021 točke (- dalje p.).196-197,205,212,231,236.

Sudbeno vijeće. CCJE je 2007. usvojio svoje mišljenje br. 10 (2007) o Sudbenom vijeću u službi društva. Magna carta sudaca³ i međunarodni standardi koje je razvila, na primjer, Venecijanska komisija⁴, također su naglasili važnost takvih vijeća⁵. Od tada su neke države članice uvele ili ojačale sudbena vijeća⁶. Međutim, razvoj posljednjih godina doveli su u pitanje načela i standarde izražene u ovim dokumentima⁷. Takav razvoj događaja čini važnim ponovno potvrditi načela izražena u Mišljenju br. 10 i – gdje je potrebno – nadopuniti ih u svjetlu nedavnih političkih događaja koji potkopavaju pravosudne institucije i sudsku praksu Europskih sudova⁸.

3. Međutim, čak i detaljna pravila utvrđena ustavima i međunarodnim standardima sama po sebi neće biti dovoljna da se ova načela ostvare i da se postigne neovisno i nepristrano sudstvo koje djeluje u skladu s visokim profesionalnim standardima⁹. Sudbena vlast i druge grane vlasti, političari, mediji i civilno društvo moraju dugoročno raditi zajedno na povećanju profesionalizma, transparentnosti i etike unutar sudstva kako bi se pravila na papiru pretvorila u kulturu poštivanja neovisnosti sudstva¹⁰, a za dobrobit društva. Svi, ne samo sudstvo, moraju biti uključeni u zaštitu ovih vrijednosti kao nužne osnove za demokratsku pravnu državu. Sudbena vijeća moraju dati svoj doprinos kako bi zadobili povjerenje javnosti i to

³ CCJE "Magna Carta of Judges" (2010) p.13.

⁴ Venecijanska komisija, "Rule of Law Checklist E.1 iv-ix. Report on the Independence of the Judicial System", CDL-AD(2010) 004 p.32, CDL-AD(2007) 028,p.29

⁵ Vidi znanstveni radovi- Special Issue on Councils for the Judicial the German Law Journal published in 2018, Jessica Walsh, Judicial Councils and the Removal of Lower Court Judges in Argentina, 2019; Guiseppe Ferrari, Forthcoming in the International Journal for Court Administration; Sanders/von Danwitz German Law Journal 19(2018) 769.

⁶ EU: Izvješće o vladavini prava 2020 COM(2020) 580 p.8.-10.

⁷ Vidjeti: EU: Izvješće o vladavini prava 2020 COM(2020) 580 p.10.-12. CCJE: CCJE Bureau, "Report on judicial independence and impartiality in the Council of Europe member States (2019)", CCJE-BU(2020)3, p. 20-24.

⁸Vidjeti: Izvješće glavnog tajnika VE The 2020 Report of the Secretary General of the Council of Europe 2021 poglavje 1; Presude ESLJP (dalje: ECtHR), Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal, 6. 11. 2018, p. 144; Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland ([GC], no. 26374/18, 1 12. 2020;

Xero Flor w Polsce v. Poland, 7.5.2021 – 4907/18, p. 243-251;

Sud EU, ASdJP v. Tribunal de Contas 27.2.2018 – C 64/16, p. 42-45; European Commission v. Poland, 24.6.2019 – C 619/18, p. 71-73; A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta, 19.11.2019, - C 585/18, C-624/18, C-625/18, para 120-122. CJEU, European Commission v. Poland, 24.6.2019 – C 619/18, p. 74, 75; , A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta, 19.11.2019, - C 585/18, C-624/18, C-625/18, para 123, 133-134; VQ v. Land Hessen, 9.7.2020 – C2727/19, para 54; Repubblica Il-Prim Ministru v. WY, 20.4.2021 – C-896/19; C-83/19 and others 18.5.2021.

⁹ Venecijanska komisija , „Urgent Interim Opinion on the draft new constitution, 11 December 2020, Bulgaria, CDL-AD(2020)035“ p. 37

¹⁰ Venecijanska komisija „, Urgent Interim Opinion on the draft new constitution“, 11.12. 2020, Bulgaria, CDL-AD(2020)035 p. 37; vidjeti također Holmøyvik/Sanders, "A Stress Test for Europe's Judiciaries" : European Yearbook of Constitutional Law 2019, 287-310.

kroz besprijeoran rad koji se obavlja na odgovoran¹¹ i transparentan način u interesu javnosti.

4. CCJE primjećuje iz odgovora na upitnik koji je poslan državama članicama u pripremi za ovo Mišljenje da postoji velika raznolikost među državama članicama, ne samo u odnosu na organizaciju sudbene vlasti, već i u odnosu na organizacije koje se nazivaju sudbena vijeća. Takva vijeća razlikuju se po svojoj organizaciji, sastavu i odgovornostima. Neka vijeća su odgovorna i za suce i za tužitelje, neka imaju ovlasti koje izborom i promicanjem sudaca ili sastavom suda mogu imati veliki utjecaj na sadržaj sudskih odluka. Ostale odluke takvih vijeća imaju samo neizravan učinak, kao što su odluke koje se odnose na ustroj sudova uključujući održavanje sudskih zgrada, proračun i ICT¹². CCJE pozdravlja raznolikost među državama članicama jer to odražava različite nacionalne ustave, pravne kulture i povijest te ne želi preporučiti poseban model vijeća.

5. Ovo mišljenje se odnosi na nacionalne institucije država članica koje su neovisne o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti ili koje su autonomne i koje imaju konačnu odgovornost u potpori sudstvu u neovisnom provođenju pravde. Takve se institucije u ovom Mišljenju nazivaju sudbenim vijećima¹³. Tamo gdje postoji, Sudbeno vijeće mora biti organizirano i sastavljeno na način koji ispunjava gore navedena očekivanja. Štoviše, mora funkcionirati kao sredstvo za zaštitu, potporu i razvoj uloge sudstva i neovisnosti pojedinih sudaca u odnosu na druge državne ovlasti.

6. Ovo mišljenje je pripremljeno na temelju prethodnih mišljenja CCJE-a, posebno Mišljenja br. 10 (2007.), CCJE Magna Carta sudaca (2010.) i relevantnih instrumenata Vijeća Europe, posebno Europske povelje o statutima za suce (1998.) i Preporuka CM/Rec(2010.)12 Odbora ministara o sucima: neovisnost, učinkovitost i odgovornosti. Radna skupina CCJE-a imala je velike koristi od doprinosa gđe Nurije Diaz Abad (bivšeg predsjednika ENCJ-a, sudbenog vijeća Španjolske) i g. Keesa Sterka (bivšeg predsjednika ENCJ-a, bivšeg člana Sudbenog vijeća Nizozemske). Mišljenje također uzima u obzir odgovore članova CCJE-a na upitnik o razvoju pravosudnih vijeća i njihovoj ulozi u neovisnim i nepristranim pravosudnim sustavima, sažetak tih odgovora i preliminarni nacrt koji je pripremio imenovani znanstveni

¹¹ CCJE "Magna Carta for Judges" (2010) p.13

¹² CCJE Mišljenje broj 10(2010) p.43.-47.

¹³ Formulacija kao u ENCJ: <https://www.encj.eu/index.php/>.

stručnjak CCJE-a od strane Vijeća Europe, prof. dr. Anne Sanders (Sveučilište Bielefeld, Njemačka/Sveučilište Bergen, Norveška).

II. Mišljenje br. 10 (2007) CCJE-a kao polazište

7. Ovo mišljenje ponovno potvrđuje i nadopunjuje mišljenje br. 10 (2007.).

Stoga su glavna načela preporučena u Mišljenju br. 10 (2007.) polazište za ovo Mišljenje i stoga su citirana u cijelosti.

8. Stoga, u svom Mišljenju br. 10 (2007) o Sudbenom vijeću u službi društva, CCJE preporučuje da:

A. Općenito:

a) važno je uspostaviti posebno tijelo, kao što je Sudbeno vijeće, kojemu je povjerena zaštita neovisnosti sudaca, kao bitnog elementa u pravnoj državi i na taj način poštujući načelo podjela vlasti;

b) Sudbeno vijeće treba zaštititi neovisnost i pravosudnog sustava i pojedinih sudaca i istovremeno jamčiti učinkovitost i kvalitetu sudstva kako je definirano u članku 6. EKLJP-a kako bi se ojačalo povjerenje javnosti u sudstvo;

c) Sudbeno vijeće treba biti zaštićeno od rizika da se njegova autonomija ograniči u korist zakonodavne ili izvršne vlasti spominjanjem u ustavnom tekstu ili njegovu ekvivalentu.

B. O sastavu Sudbenog vijeća:

a) kako bi se izbjegla percepcija vlastitog interesa, samozaštite i pogodovanja te kako bi se odrazila različita stajališta unutar društva, sudbeno vijeće treba imati mješoviti sastav sa značajnom većinom sudaca, čak i ako bi određene specifične zadaće trebalo povjeriti vijećima sastavljenim samo od sudaca. . Sudbeno vijeće također može biti sastavljeno isključivo od sudaca;

b) budući članovi, bili suci ili ne, imenuju se na temelju njihovih sposobnosti, iskustva, razumijevanja sudačkog života i kulture neovisnosti. Također, ne bi trebali biti aktivni političari ili članovi izvršne ili zakonodavne vlasti;

c) članove iz reda sudaca trebaju birati njihovi kolege, bez ikakvog uplitanja političkih vlasti ili pravosudnih hijerarhija, metodama koje jamče najširu zastupljenost sudaca; ako se za odabir koriste neposredni izbori, Sudbeno vijeće treba donijeti pravila kojima će se svesti na najmanju moguću mjeru opasnost u povjerenje javnosti u sudstvo;

d) imenovanje članova ne-sudaca, sa ili bez pravnog iskustva, treba povjeriti nepolitičkim [vlastima]; ako ih ipak izabere parlament, ne bi trebali biti parlamentarni zastupnici, trebali bi biti birani kvalificiranom većinom za koju je potrebna značajna oporbena potpora i trebaju biti osobe koje osiguravaju u ukupnom sastavu sudbenog vijeća raznolikost društva.

C. O radu Sudbenog vijeća:

a) mandat članova mogao bi biti s punim radnim vremenom, ali ograničen brojem i vremenom kako bi se očuvao kontakt sa sudskom praksom; članovima (sucima i ne-sucima) treba dati jamstva njihove neovisnosti i nepristranosti;

b) Sudbeno vijeće treba upravljati vlastitim proračunom i financirati se tako da bi mu se omogućilo optimalno i neovisno funkcioniranje;

c) neke odluke Sudskog vijeća moraju biti obrazložene i obvezujuće, uz mogućnost ulaganja žalbe sudu;

d) kao bitan element povjerenja javnosti u sudbeni sustav, Sudbeno vijeće treba djelovati transparentno i biti odgovorno za svoje aktivnosti, posebno kroz periodična izvješća u kojem se također predlažu mjere koje treba poduzeti kako bi se poboljšalo funkcioniranje sudstva .

D. O ovlastima Sudbenog vijeća:

a) Sudbeno vijeće treba imati širok raspon zadataka usmjerenih na zaštitu i promicanje neovisnosti i učinkovitosti sudstva; također treba osigurati da u sudbenom vijeću ne dođe do sukoba interesa u obavljanju njegovih različitih zadaća;

b) Poželjno je da sudbeno vijeće bude nadležno za izbor, imenovanje i napredovanje sudaca; ovo bi se trebalo provoditi u potpunoj neovisnosti od zakonodavne ili izvršne vlasti, kao i uz apsolutnu transparentnost u pogledu kriterija izbora sudaca;

- c) Sudbena vijeća trebala bi se aktivno uključiti u ocjenu kvalitete pravosuđa i primjenu tehnika kojima se osigurava učinkovitost rada sudaca, ali ne bi smjela zamijeniti nadležno pravosudno tijelo kojemu je povjerena individualna ocjenjivanje sudaca. ;
- d) Sudskom vijeću mogu se povjeriti etička pitanja; može i rješavati pritužbe stranaka;
- e) Sudbenom vijeću može se povjeriti organizacija i nadzor izobrazbe, ali osmišljavanje i provedba programa izobrazbe ostaje u nadležnosti centra za osposobljavanje, s kojim ono treba surađivati kako bi jamčilo kvalitetu početne izobrazbe i usavršavanja;
- f) Sudbeno vijeće može imati proširene financijske nadležnosti za pregovaranje i upravljanje proračunom dodijeljenom sudbenoj vlasti, kao i nadležnosti u vezi s administracijom i upravljanjem različitim sudovima radi bolje kvalitete sudstva;
- g) Sudbeno vijeće također može biti odgovarajuća agencija koja ima široku ulogu u području promicanja i zaštite dojma o sudstvu;
- h) prije rasprave u Saboru, Sudbeno vijeće će se konzultirati o svim nacrtima zakona koji bi mogli imati utjecaja na pravosuđe, npr. neovisnost pravosuđa, ili što bi moglo umanjiti pravo građana za pristup sudu;
- i) treba poticati suradnju s različitim sudbenim vijećima na europskoj i međunarodnoj razini.”

Dio B. Dopunjavanje i ponovno potvrđivanje Mišljenja br. 10 (2007) CCJE-a

I. Legitimnost i odgovornost sudbenog vijeća

9. U nekim državama članicama doveden je u pitanje legitimitet, funkcije, sastav i odgovornost sudbenih vijeća, što je dovelo do promjena zakona koje su utjecale na njihove ovlasti, sastav, nadležnosti i funkcije. Legitimnost svih vijeća je od najveće važnosti u održavanju vladavine prava. CCJE je ranije objasnio da legitimitet i

odgovornost sudske vlasti moraju ići ruku pod ruku¹⁴. CCJE razlikuje dva izvora legitimiteta ovlasti sudaca i sudstva. Formalni ili ustavni legitimitet stvara se ustavom dotične države članice i zakonitim imenovanjima sudaca¹⁵. Funkcionalni legitimitet temelji se na povjerenju javnosti stvorenim neprikosnovenom kvalitetom rada, te s transparentnošću i odgovornošću¹⁶. Ova dva izvora legitimiteta relevantna su i za sudbena vijeća.

1. Legitimnost uključujući pravnu osnovu i pravne lijekove

10. CCJE ponovno potvrđuje da pravni temelj vijeća i njegovi glavni elementi trebaju biti regulirani u ustavu¹⁷ kao siguran pravni temelj za njegovu odgovornost, neovisnost i legitimitet¹⁸. Oni bi trebali uključivati sastav i funkcije vijeća; i sigurnost mandata njegovih članova, zajedno s jamstvom njegove neovisnosti od zakonodavne i izvršne vlasti¹⁹. Ostale pojedinosti mogu biti propisane zakonom.

11. Međutim, nejasna obećanja o neovisnosti vijeća čak ni u ustavu nisu dovoljna. Svako sudbeno vijeće također treba imati na raspolaganju učinkovita pravna sredstva kako bi zaštitila svoju autonomiju i dovela u pitanje zakonitost javnih akata koji utječu na njega ili na sudstvo. Dobar primjer bi bilo pravo pokretanja postupka pred ustavnim sudom ili njemu sličnom tijelu. To uključuje i status sudbenog vijeća pred nacionalnim i međunarodnim sudovima (uključujući pravo na podnošenje – gdje je moguće – podnesaka u svojstvu „prijatelja suda“).

2. Odgovornost

12. Dok ustavna uredba daje formalni izvor legitimiteta, to nije dovoljno, već se mora nadopuniti funkcionalnom legitimnošću. Svako sudbeno vijeće i sudstvo koje predstavlja moraju kvalitetnim transparentnim radom i odgovornošću zadobiti povjerenje javnosti i njezinu podršku. U vrijeme sukoba s drugim vlastima, podrška javnosti ovisit će barem u velikoj mjeri o ovoj percipiranoj legitimnosti Vijeća.

¹⁴ CCJE Mišljenje br. 18(2015) p.12-38

¹⁵ Kao gore, p 13.-15.

¹⁶ Kao gore p. 16.-19.

¹⁷ CCJE Mišljenje br.10(2007) p. 11.; Venecijanska komisija „Report on the Independence of the Judicial System“, CDL-AD(2010)004 p. 22.

¹⁸ Vidjeti o formalnom legitimitetu sudaca i imenovanju- CCJE Mišljenje br.18(2015) p.14 i 15.

¹⁹ Vidjeti :“ Report of the UN Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers“ Diego García-Sayán (2 .5. 2018), p. 42 – dostupno: https://digitallibrary.un.org/record/1637422/files/A_HRC_38_38-EN.pdf.

13. CCJE želi ponovno potvrditi da bi sudbeno vijeće trebalo igrati i ulogu u osiguravanju da sudstvo radi na transparentan i odgovoran način²⁰. Štoviše, odgovornost sudbenog vijeća je sama po sebi važan izvor funkcionalne legitimnosti²¹. Što više ovlasti i odgovornosti vijeće ima, to je važnije da ono bude odgovorno za izvršavanje tih ovlasti.

14. CCJE razlikuje sudsku, kaznenu i obrazlagajuću odgovornost ne samo u odnosu na pojedinačne suce i sudstvo u cjelini²², već i u odnosu na sudbena vijeća.

a. Sudska odgovornost

15. Kao i druga državna tijela, niti jedno sudbeno vijeće nije iznad zakona. Određene odluke vijeća utječu na prava zaštićena EKLP; na primjer, kada se donose odluke u vezi s karijerom sudaca, odluke moraju biti obrazložene i suci moraju imati pravo na žalbu pred sudom²³. Kada se pravna osnovanost odluke vijeća preispituje pred neovisnim sudom, vijeće se može smatrati odgovornim (*sudska odgovornost*)²⁴. Posebnu pozornost treba posvetiti neovisnosti i nepristranosti svakog suda koji preispituje osnovanost odluka Vijeća, uključujući neovisnost i od samog vijeća²⁵.

b. Kaznena odgovornost

16. Članovi Sudbenog vijeća moraju živjeti u skladu s najvišim etičkim standardima i moraju odgovarati za svoje postupke na odgovarajući način. Oni ne bi trebali biti imuni od kaznenog progona sukladno kaznenom zakonu. Baš kao i u odnosu na pojedinačne suce, koji se mogu smatrati odgovornima za svoje postupke, takva odgovornost vijeća bi se mogla nazvati *kaznenom odgovornošću*²⁶. Međutim, CCJE želi naglasiti da se takva sredstva moraju regulirati i primjenjivati na način koji ne

²⁰ CCJE Mišljenje br.10. (2007) p. 91.-96

²¹ U CCJE Mišljenju broj 18 (2015) p.16, ovaj oblik legitimnosti se naziva „funkcionalnim legitimitetom“ – (functional legitimacy)

²² CCJE Mišljenje br.18(2015) p.26.-33.

²³ vidjeti Venecijanska komisija i Uprava za ljudska prava VE:“ Urgent Opinion in the draft law on amendments to certain legislative acts concerning the procedure for electing (appointing) members of the High Council of Justice (HCJ) and the activities of disciplinary inspectors of the HCJ (Draft law no. 5068)” - 5.5.2021 (CDL-PI(2021)004 (Ukraine) . 62, 75.

²⁴ CCJE Mišljenje br.18. p.26

²⁵ Vidjeti ECtHR Volkov-v. Ukrajna -21722/11 p.130; Denisov v.Ukrajna -76639/11-p.79

²⁶ Vidjeti Mišljenje br.18. p.33

dopušta da njihova zlouporaba narušava neovisnost i funkcioniranje sudbenog vijeća.

17. Sudbena vijeća moraju razviti standarde profesionalnog i etičkog ponašanja za svoje članove iz reda sudaca i iz reda ne-sudaca²⁷ te postupke za utvrđivanje povreda tih standarda. Članovi moraju djelovati u skladu s tim standardima i vrijednostima neovisnosti, nepristranosti i integriteta²⁸. Stegovna i kaznena odgovornost članova važan je aspekt odgovornosti. Moraju se poštivati prava članova na pošteno suđenje, uključujući pravo na zastupanje. Odluke donesene u ovom kontekstu moraju biti obrazložene i moraju biti podložne sudskoj kontroli.

c. Obrazlagajuća odgovornost

18. Svako sudbeno vijeće mora raditi na transparentan način, obrazlažući svoje odluke i postupke i na taj način također biti odgovorno²⁹. To se može nazvati *obrazlagajućom (eksplanatornom) odgovornošću*. Također veće mora biti otvoreno za kritičke povratne informacije i mora biti spremno za stalno poboljšanje. Ovaj oblik odgovornosti od posebne je važnosti u dijalogu s drugim državnim vlastima i sa predstavnicima civilnog društva.

II. Poslovi, organizacija i sastav Sudbenih vijeća

1. Zadaci sudbenog vijeća

19. CCJE prihvaća da ne postoji jedinstven model za sudbeno vijeće. Međutim, svako vijeće treba imati odgovarajuće nadležnosti radi obrane neovisnosti sudstva ali i pojedinih sudaca³⁰, tako da suci mogu slobodno odlučivati u predmetima bez nepotrebnog utjecaja izvana ali i unutar sudstva samog³¹. Neovisnost sudaca zahtijeva posebnu zaštitu glede odluka koje utječu na donošenje sudskih odluka, kao što su izbor sudaca, raspodjela predmeta i stegovni postupci. Ako ima takve odgovornosti, sudbeno vijeće treba osigurati da se takve odluke donose na način koji štiti i unapređuje neovisnost sudstva .

²⁷ O standardima za suce vidjeti CCJE Mišljenje br.3. p.8.-50.

²⁸ Vidjeti kao u bilješki 23. p 37.-40.

²⁹ CCJE Mišljenje br.10. p. 95

³⁰ CCJE Mišljenje br.10. p.14

³¹ Sud EU: ASdJP v. Tribunal de Contas 27.2.2018 – C 64/16, p. 42-45; European Commission v. Poland, 24.6.2019 – C 619/18, p. 71-73; A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta, 19.11.2019, - C 585/18, C-624/18, C-625/18, p. 120-122

20. ESLJP i CJEU presuđuju da je imenovanje sudaca od velike važnosti za neovisno sudstvo³². CCJE je uvijek zauzimao to stajalište³³. Stoga je odabir ili preporuka za imenovanje ili promaknuće na temelju zasluga ključan zadatak³⁴. Tamo gdje je to odgovornost sudbenog vijeća, ona se mora provoditi neovisno i odgovorno³⁵. Odluke u pogledu sudačke karijere ne smiju se donositi zbog lojalnosti političarima ili drugim sucima. Odluke o izboru i napredovanju sudaca ili o sastavu suda imaju veliki utjecaj na buduće sudske odluke. Stoga bi većina onih koji donose odluke ili preporuke trebali biti suci. Međutim, CCJE pozdravlja činjenicu da su članovi laici uključeni u takve odluke kao zaštita od pogodovanja i „kloniranja“ među sucima.

21. Nažalost, mnogi suci u Europi smatraju da se odluke o izboru i napredovanju sudaca ne temelje samo na zaslugama³⁶. Stoga je ključno da vijeća rade na temelju etičkih pravila i, koliko je to moguće, konkretnih objektivnih kriterija za imenovanja i napredovanja te ocjenjuju svakog kandidata u transparentnom postupku zaključno s obrazloženom odlukom. Suci koji smatraju da su njihova prava zanemarena moraju imati pravo na sudsku zaštitu³⁷.

22. CCJE želi naglasiti da je provjera („vetting“) sudaca vrlo problematična jer se može instrumentalizirati i zloupotrijebiti za eliminaciju politički „nepoželjnih“ sudaca³⁸. Ako se uopće poduzima u državi članici, mora ga poduzeti neovisna institucija. Sudbena vijeća trebala bi igrati važnu ulogu u zaštiti sudske neovisnosti u tom procesu.

³² ECtHR : , Ramos Nunes de Carvalho e Sá v. Portugal, 6. 11. 2018, p. 144; Guðmundur Andri Ástráðsson v. Iceland ([GC], no. 26374/18, 1 12. 2020; Xero Flor w Polsce v. Poland, 7.5.2021 – 4907/18, p. 243-251; SUD EU : European Commission v. Poland, 24.6.2019 – C 619/18, p. 74, 75; CJEU, A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta, 19.11.2019, - C 585/18, C-624/18, C-625/18, p. 123, 133-134; VQ v. Land Hessen, 9.7.2020 – C2727/19, p. 54; Repubblica Il-Prim Ministru v. WY, 20.4.2021 – C-896/19 , p. 53, 57: ne smije biti nazadovanja u zaštiti sudačke neovisnosti p. 61-64.

³³ Vidjeti CCJE Mišljenje br.1 (2001) p.17.-45

³⁴ Vidjeti CCJE Mišljenje br.1, CCJE Magna Carta for Judges p.5.

³⁵ CCJE Mišljenje bbr.10. p.48.-51, Venecijanska komisija :“ Report on the Independence of the Judicial System, CDL-AD(2010)004, p. 32.

³⁶ ENCJ 2019 Istraživanje o neovisnosti sudaca p.33.-34.

³⁷ Vidjeti CCJE Mišljenje br. 17(2014)

³⁸ ECtHR: Xhoxhaj v. Albania no. 15227/19; Venecijanska komisija „ Opinion No.868/2016 of 12. December 2016, Albania, amicus curiae brief for the constitutional court in the law on transitional re-evaluation of judges and prosecutors (vetting law)“ ; U CCJE Mišljenju br. 21 (2018), p. 28, korosti se termin „lustracija“

23. CCJE ne isključuje mogućnost provjere vrši vijeća. Ali ovo je krajnja mjera; a tamo gdje se provodi, to treba učiniti neovisno tijelo.

24. CCJE primjećuje rastuću važnost IT-a za budućnost pravosuđa i preporučuje da tamo gdje postoje, sudbena vijeća trebaju imati ulogu u ovom području kako bi na adekvatan način zaštitila neovisnost sudstva i osigurala kvaliteta rada sudaca u budućnosti³⁹.

25. Mišljenje br. 10 (2007.) CCJE-a i Magna Carta sudaca preporučuju da Sudbena vijeća imaju široke nadležnosti za sva pitanja koja se tiču njihovog statusa, kao i organizacije, funkcioniranja i slike o pravosudnim institucijama⁴⁰. Što su veće odgovornosti i ovlasti dodijeljene vijeću, to je važnije da njegovu neovisnost poštuju druge državne ovlasti, da ima dovoljno sredstava i da je odgovorno za svoje aktivnosti i odluke⁴¹. Iako moćno vijeće može štiti sudstvo i pojedine suce, mnoge ga odgovornosti čine ranjivim na politizaciju unutar ili izvan pravosuđa. Ako vijeće ima nadležnosti za pitanja sudske uprave, ono bi se također trebalo zalagati za povećanje učinkovitosti sudstva. Ako nadležnosti ili zadaci koji se odnose na sudstvo nisu u nadležnosti sudbenog vijeća, njima bi se trebalo baviti sudstvo ili neovisno tijelo.

26. CCJE ponovno potvrđuje svoje mišljenje da bi se prije rasprave u parlamentu ili za vrijeme zakonodavnih aktivnosti s sudbenim vijećem trebalo konzultirati o svim politikama, uključujući predložene nacрте zakona koji bi mogli utjecati na sudstvo (npr. neovisnost sudstva) ili koji bi mogli umanjiti građanima jamstvo pristupa pravdi⁴².

³⁹ CCJE Mišljenje br.14(2011), p.36.

⁴⁰ CCJE Magna Carta sudaca, p.13

⁴¹ CCJE Magna Carta sudaca p.13

⁴² CCJE Mišljenje br.10. p.87.

2. Sastav Sudbenog vijeća

27. Mišljenje br. 10 (2007.) već je dalo opsežne preporuke o sastavu Sudbenog vijeća te nadležnostima i izboru njegovih članova i predsjednika⁴³. Ovim Mišljenjem želi se ponovno potvrditi ova načela. Članovi vijeća moraju biti odabrani na način koji podržava neovisno i učinkovito funkcioniranje vijeća i sudstva i da se izbjegava bilo kakva percepcija političkog utjecaja, vlastitog interesa ili pogodovanja⁴⁴.

28. CCJE je svjestan da u nekim državama članicama sudbena vijeća uključuju članove po službenoj dužnosti. Članstvo po službenoj dužnosti nije prihvatljivo, osim u vrlo malom broju slučajeva, na primjer predsjednika vrhovnog suda, ali ne bi trebalo uključivati članove ili predstavnike zakonodavne ili izvršne vlasti⁴⁵. Član po službenoj dužnosti koji nije sudac ne bi trebao sudjelovati u donošenju stegovnih odluka.

29. CCJE preporučuje da sudbena vijeća budu sastavljena od većine sudaca koje biraju njihovi kolege. Ovisno o funkcijama vijeća mogu se dodati i drugi članovi. CCJE preporuča da vijeće ima i ne-sudske članove, uključujući i laike koji nisu pravni stručnjaci⁴⁶. Dok bi suci uvijek trebali biti u većini, ne-sudski članovi po mogućnosti s pravom glasa osiguravaju raznoliku zastupljenost društva, smanjujući rizik od korporativizma⁴⁷. Sudjelovanje laika može povećati legitimitet i boriti se protiv percepcije sudstva kao "stvari samo za pravnike". CCJE u tom pogledu zauzima nijansiranije stajalište nego u Mišljenju br. 10 (2007.).

3. Izbor članova i predsjednika sudbenog vijeća

30. CCJE želi snažno ponovno potvrditi da bi većinu članova trebali činiti suci koje biraju njihovi kolege, jamčeći najširu moguću zastupljenost sudova i sudskih instanci⁴⁸, kao i raznolikost spolova i regija⁴⁹. Izabrani suci trebali bi moći sudjelovati u aktivnostima Vijeća na način koji je kompatibilan s njihovim opterećenjem. Ako

⁴³ CCJE Mišljenje r.10. p. 15.-36.

⁴⁴ CCJE Mišljenje 10. p.15. i 16. vidi također o važnosti vijeća kao neovisnog tijela , Sud EU A.K. v. Krajowa Rada Sadownicta, 19.11.2019, - C 585/18, C-624/18, C-625/18, p 137-138. C 619/18

⁴⁵ CCJE Mišljenje br. 10. p.23 i 26.

⁴⁶ CCJE Mišljenje br. 10. p.22

⁴⁷ CCJE Mišljenje br. 10. p.32

⁴⁸ CCJE Mišljenje br. 10. p. 18.,25.,26.,27. i 30

⁴⁹ „Report of the UN Special Rapporteur on the independence of judges and lawyers“- Diego García-Sayán (2 May 2018), p. 110 – dostupno na: https://digitallibrary.un.org/record/1637422/files/A_HRC_38_38-EN.pdf.

vijeće uključuje ne-suce, oni bi trebali moći posvetiti dovoljno vremena sudjelovanju u aktivnostima vijeća.

31. Mora se izbjegavati izbor članova sudaca od strane parlamenta ili izbor od strane izvršne vlasti⁵⁰. Međutim, mogao bi biti prihvatljiv izbor ne-sudskih članova od strane parlamenta. Alternativa je izbor ili nominacija od strane institucija kao što su odvjetničke komore ili nominacija od strane nevladinih organizacija.

32. Na koji god način da se članovi biraju i imenuju⁵¹, to ne bi trebalo činiti iz političkih razloga. Međutim, zahtjev da kandidat ne smije imati "političku pripadnost" može biti previše nejasan, tako da je poželjnije uputiti na stranačko članstvo ili službene funkcije u vladi i zakonodavnom tijelu ili druge konkretne primjere⁵². Članovi sudbenog vijeća ne bi smjeli biti pod vlašću ili utjecaju drugih.

33. Kada članove bira parlament, treba zahtijevati kvalificiranu većinu kako bi se uključila oporba i potaknula međustranačka suradnja⁵³. CCJE shvaća da zahtjev za postizanje takve većine može dovesti do blokade. Stoga CCJE preporučuje da se uvedu mehanizmi za razbijanje takvih zastoja⁵⁴. Takvi bi mehanizmi trebali izbjegavati smanjenje potrebne većine jer bi to moglo smanjiti svaki poticaj većini da postigne kompromis. Umjesto toga, takav mehanizam mora osigurati neovisnu selekciju i može uključivati oporbu ili pozivati druge institucije na izbor s liste kandidata koji su ušli u uži izbor. Iako CCJE-u još uvijek nije skrenuta pažnja na takav model, suci bi mogli biti uključeni u izbor kandidata kako bi se prekinuo zastoj.

⁵⁰ CCJE Mišljenje br. 10. p.31

⁵¹ Vidjeti: „ Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy“, 20.03. 2020 (CDL-AD(2020)001 p. 57-60.

⁵² CCJE Mišljenje br.10. p.23.; Vidjeti: „ Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy, 20. 03. 2020 (CDL-AD(2020)001 p. 54; glede nespojivosti funkcija vidjeti: „Urgent Opinion on the revised draft amendments to the law of the state prosecution service, 10. 05. 2021, Montenegro“ (CDL-PI(2021)008, p. 28-31.

⁵³ Vidjeti: „Urgent Opinion on the revised draft amendments to the law of the state prosecution service, 10. 05. 2021, Montenegro“ (CDL-PI(2021)008, p. 40.

⁵⁴ Vidjeti: „Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy, 20.03. 2020“ (CDL-AD(2020)001 p. 51, 68.; Venecijanska komisija: „ Compilation Venice Commission’s Opinions, Reports and Studies on Constitutional Justice (CDL-PI(2020)004“ p. 20-22.

34. Proces odabira, uključujući moguće kampanje kandidata, trebao bi biti transparentan i osigurati da se provjere kvalifikacije kandidata, posebice njihova nepristranost i integritet⁵⁵. Slobodna radna mjesta trebaju se javno oglašavati i jamčiti jednake mogućnosti za podršku raznolikoj skupini neovisnih kandidata. Članovi vijeća trebaju imati pristup svim informacijama relevantnim za obavljanje njihovih funkcija.

35. CCJE želi ponovno potvrditi da predsjedavajući sudbenog vijeća mora biti nepristrana osoba koja nije bliska političkim strankama. Stoga, u parlamentarnim sustavima u kojima predsjednik/poglavar države ima samo formalne ovlasti, nema prigovora da se šef države imenuje za predsjednika sudbenog vijeća, dok bi u drugim sustavima predsjedavajućeg trebalo birati samo vijeće i trebao bi biti sudac⁵⁶.

4. Sigurnost mandata članova sudbenog vijeća

36. Članovi bi se trebali birati na određeno vrijeme na dužnosti i moraju uživati odgovarajuću zaštitu zbog svoje nepristranosti i neovisnosti⁵⁷. Članovi moraju biti zaštićeni od unutarnjih i vanjskih pritisaka. Međutim, osim u slučajevima smrti, umirovljenja ili razrješenja s dužnosti, na primjer kao rezultat stegovne mjere, mandat člana trebao bi prestati samo zakonitim izborom njegova nasljednika kako bi se osiguralo da vijeće može zakonito obavljati svoje dužnosti čak i ako imenovanje novih članova nije uspjelo, zbog zastoja u parlamentu⁵⁸. CCJE skreće pozornost na mogući utjecaj ponovnog izbora na neovisnost članova sudbenog vijeća. U načelu, treba izbjegavati ponovne izbore članova s punim radnim vremenom u korist duljih fiksnih mandata⁵⁹ kako bi se osigurala neovisnost članova. U tom pogledu, ovo

⁵⁵ CCJE Mišljenje br.10. p.21

⁵⁶ CCJE Mišljenje br. 10. p.33

⁵⁷ CCJE Mišljenje br. 10. p.36

⁵⁸ Vidjeti: „ Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on draft amendments to the law on the judiciary and the status of judges and certain laws on the activities of the Supreme Court and judicial authorities (draft law 3711) Ukraine,“ 9. 10. 2020 (CDL-AD(2020)022, p. 49.

⁵⁹ Prema odgovorima na upitnik, najdulji mandat članova vijeća je šest godina u Sloveniji, Rumunjskoj, Sjevernoj Makedoniji, Nizozemskoj i Mađarskoj.

Mišljenje kvalificira stajalište zauzeto u Mišljenju br. 10 (2007.)⁶⁰. Kontinuitet i učinkovitost mogu se poboljšati ako svi mandati ne isteknu istovremeno.

37. CCJE želi ponovno potvrditi važnost sigurnosti mandata svih članova vijeća kao ključnog preduvjeta za neovisnost vijeća⁶¹.

Suci imenovani u sudbeno vijeće trebali bi biti zaštićeni istim jamstvima kao i suci koji obavljaju sudske funkcije, uključujući uvjete službe i mandata te pravo na pošteno suđenje u slučaju stegovnog postupka, suspenzije ili smjene⁶². Ne-sudski članovi trebali bi imati jednaku zaštitu. Suci i ne-sudski članovi trebali bi uživati iste imunitete kao što je navedeno u Mišljenju br. 3 (2002.)⁶³.

38. Članovi mogu biti razriješeni dužnosti samo na temelju dokazanog ozbiljnog prekršaja u postupku u kojem su zajamčena njihova prava na pošteno suđenje. Članovi mogu prestati biti članovi u slučaju nesposobnosti ili gubitka statusa na temelju kojeg su izabrani ili imenovani u vijeće. Ako je za ovu odluku nadležno samo vijeće ili posebno tijelo u njemu, mora se osigurati pravo na žalbu razriješenom članu. CCJE naglašava važnost da se postupci koji mogu izravno ili neizravno dovesti do prestanka dužnosti ne zloupotrebljavaju u političke svrhe, već se poštuju prava na pošteno suđenje⁶⁴. U tom pogledu, ovo Mišljenje dopunjava Mišljenje br. 10 (2007.).

5. Resursi Sudbenog vijeća

⁶⁰ CCJE Mišljenje br. 10. p.34.

⁶¹ CCJE Mišljenje br.10 (2007) Također: „ Joint Opinion of the Venice Commission and the Directorate General of Human Rights and the Rule of Law on the draft law on amending and supplementing the constitution with respect to the superior council of Magistracy, 20th of March 2020, Moldova“ (CDL-AD(2020)001 p 55-56; „Opinion of the Venice Commission in the draft amendments to the law on the state prosecution service and the draft law on the prosecutor’s office for organised crimes and corruption, 22. March 2021, Montenegro (CDL-AD(2021)012“ p 45-48; „ Urgent Opinion on the revised draft amendments to the law of the state prosecution service, 10. May 2021, Montenegro (CDL-PI(2021)008“, p 46-49. Prema mišljenju Venecijanske komisije dopuštene su samo takve primjene koje značajno depolitiziraju vijeće. .

⁶² Vidjeti: Diego García-Sayán, specijalni izvjestitelj UN o neovisnosti sudaca „Intervention the Case of Grzęda v. Poland, Application No. 43572/18,“ p. 45-53.

⁶³ CCJE Mišljenje br. 3. p. 51.-77.

⁶⁴ CCJE Mišljenje br. 3 p. 58.-74. Sud EU: C-83/19 18.5.2021, p. 196-199, 236.

39. Mnoge države članice izvješćuju o nedostatku osoblja i financijskih sredstava u svojim sudbenim vijećima. Stoga CCJE želi ponovno potvrditi odgovornost država članica da osiguraju odgovarajuća sredstva za sudstvo, uključujući odvojena financijska sredstva i osoblje za sudbena vijeća⁶⁵.

III. Sudbena vijeća u društvu

1. Odnosi s drugim državnim vlastima

40. Zastupnici u zakonodavnom tijelu i članovi izvršne vlasti moraju, naravno, poštivati zakon u svom poslovanju sa sudbenim vijećem i ne narušavati njegovu ulogu i funkcioniranje kršenjem ili zaobilaženjem zakonskih pravila. Štoviše, odnosi s vijećem moraju se temeljiti na kulturi poštivanja vladavine prava i ulozi sudbenog vijeća u njihovoj državi članici.

41. Sudbena vijeća trebala bi se aktivno uključiti u dijalog s drugim državnim tijelima, posebno kada daju svoj doprinos o zakonodavnim prijedlozima. Takav dijalog mora se voditi u atmosferi međusobnog poštovanja.

2. Odnosi sa udrugama sudaca i civilnim društvom

42. Države članice izvješćuju da vijeća surađuju s javnošću putem posebnih internetskih stranica i izvješća. Neke države članice čak izvještavaju da se neki od njihovih plenarnih sastanaka prenose putem interneta. CCJE pozdravlja takve napore u pravcu veće transparentnosti i odgovornosti. Međutim, prihvaća da u mnogim slučajevima, posebno uključujući intervjue i rasprave o karijeri sudaca, postoji legitiman interes za povjerljivom raspravom.

43. CCJE preporučuje vijećima da se uključe u dijalog s udrugama sudaca⁶⁶, kao i s civilnim društvom, uključujući odvjetničke komore i nevladine organizacije. Ovaj dijalog omogućuje i veću razinu odgovornosti. Sudbena vijeća trebala bi biti otvorena za prijedloge izvan vijeća i kritiku te sudjelovati u aktivnostima kako bi se otvorili

⁶⁵ CCJE Mišljenje br.10. p. 73-75; CCJE Mišljenje br. 18. p. 51. ; ENCJ Izvješće 2015/2016 „Funding of the Judiciary“.

⁶⁶ CCJE Mišljenje br. 23(2020) p. 25.,29.-32, preporuka 6.

javnosti, uključujući, na primjer, ankete o zadovoljstvu korisnika suda i postupke povodom predstavki. . Međutim, Vijeće uvijek mora biti svjesno svoje specifične neovisne uloge i stoga mora biti oprezno kako bi se izbjeglo lobiranje.

44. Ključno je da je javnost upoznata o nadležnostima i važnosti neovisnog sudstva⁶⁷. U nekim pravnim sustavima sudski postupci se već prenose na internetu, tako da se ročišta mogu pratiti na daljinu, a opsežne informacije se objavljuju na internetu. Štoviše, pojedini sudovi mogu surađivati s javnošću na lokalnoj razini. No, Sudbeno vijeće bi trebalo imati posebnu ulogu u objašnjavanju sudbenog sustava i vlastite uloge u njemu.

3. Odnosi s medijima

45. Države članice izvješćuju da komuniciraju s medijima putem ureda za tisak, priopćenja za tisak i putem konferencija za tisak⁶⁸. Za mnoga sudbena vijeća u državama članicama objavljivanje izvješća i mišljenja te obraćanje medijima važni su alati za suradnju s drugim državnim tijelima. Suradnja s javnošću putem medija može biti izvrstan instrument odgovornosti i transparentnosti.

46. Važan dio svake komunikacije s medijima, javnošću i drugim državnim tijelima mora sadržavati objašnjenje da Vijeće i pojedini suci moraju samostalno odlučivati o predmetima. Vijeće se mora odlučno suprotstaviti svakom pokušaju napada ili pritiska na pojedine suce ili sudstvo u cjelini. Kako bi se potaknuo adekvatan odnos između pravosuđa i medija, Sudbeno vijeće treba ili služiti kao posrednik između sudstva i medija ili osigurati da postoje drugi učinkoviti procesi za obavljanje te uloge.

⁶⁷ CCJE Mišljenje br. 7. p.33.-54. Mišljenje br. 10. p. 80-86.

⁶⁸ Vidjeti odgovore na upitnik u postupku pripreme ovog mišljenja i Mišljenja br. 10. p. 95.

4. Odnosi s antikorupcijskim tijelima

47. Borba protiv korupcije ključna je zadaća, jer korupcija podriva povjerenje javnosti, a time i legitimitet sudstva u cjelini⁶⁹. S druge strane, učinkovita borba protiv korupcije i poštivanje neovisnosti sudstva i vladavine prava moraju ići ruku pod ruku.

Učinkovite borbe protiv korupcije ne može biti bez neovisnog sudstva i poštivanja vladavine prava⁷⁰. Čak i u okolnostima kada je osnovana posebna institucija za borbu protiv korupcije, kao i kada borba protiv korupcije ostaje u nadležnosti Sudskog vijeća, Vijeće i njegovi članovi moraju biti u potpunosti predani poduzeti i podržati sve odgovarajuće korake u borbi protiv korupcije. u okviru sudstva i Vijeća. Sudbeno vijeće također mora paziti da se borba protiv korupcije i stegovni postupci ne koriste za napad na pojedine suce iz političkih razloga⁷¹.

IV. Zaključci i preporuke

1. U mnogim državama članicama, sudbena vijeća odgovorna su za obranu neovisnosti sudstva. Politički razvoji zahtijevaju reafirmaciju načela i preporuka izraženih u Mišljenju br. 10 (2007.) o Sudbenim vijećima i – gdje je potrebno – njihovo dopunu (točke u Mišljenju. 2., 7., 8.).

2. Ustavi i međunarodni standardi koji zagovaraju uvođenje i odgovarajuće uređenje Sudbenih vijeća nisu dovoljni za izgradnju neovisnog sudstva. Sudstvo i druge državna tijela, političari, mediji i civilno društvo moraju surađivati u dugoročnom nastojanju da povećaju profesionalizam, transparentnost i etičnost unutar sudstva

⁶⁹ Vidjeti:CCJE Mišljenje br. 21.

⁷⁰ Vidjeti Predsjednik Venecijanske komisije Gianni Buquicchio- govor na skupu Democracy in Action: Zero Corruption Conference 7.-8. 6. 2021.

⁷¹ Vidjeti glede tzv. zastrašivanja („chilling effect) sud EU C-83/19 Asociația “Forumul Judecătorilor din România” i dr. protiv Inspectoratului Judiciar i dr. 18.5.2021. para 236

kako bi pravila na papiru pretvorili u kulturu poštivanja neovisnosti i vladavine pravosuđa. zakona (točka. 3.).

3. Sudbeno vijeće treba imati na raspolaganju učinkovite pravne lijekove kako bi zaštitilo svoju autonomiju i dovela u pitanje zakonitost javnih akata koji utječu na njega ili sudstvo. Sudbena vijeća trebaju imati status u nacionalnim i međunarodnim sudovima (točka. 11.).

4. Legitimnost Sudbenih vijeća počiva na njihovoj pravnoj osnovi, ali mora biti nadopunjena povjerenjem javnosti stečenim transparentnošću, odgovornošću i izvrsnim radom u interesu društva (točka. 10., 12.-14.).

5. Što su veće odgovornosti i ovlasti dodijeljene Vijeću, to je važnije da njegovu neovisnost poštuju druga tijela državne vlasti, da ima dovoljno sredstava i da je odgovoran za svoje aktivnosti i odluke (točke 25., 47.).

6. Svi članovi Sudbenog vijeća moraju živjeti u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima i moraju odgovarati za svoje postupke odgovarajućim sredstvima (točke 16., 17.).

7. Svako sudbeno vijeće mora raditi na transparentan način, obrazlažući svoje odluke i postupke i na taj način biti odgovorno. U odgovarajućim slučajevima mora biti moguće osporiti odluke Vijeća na sudu (točke 12, 15, 18).

8. CCJE prihvaća da ne postoji jedinstven model za Sudbeno vijeće. Međutim, svako Vijeće treba imati odgovarajuće ovlasti za obranu neovisnosti sudstva i pojedinih sudaca, tako da pojedini suci mogu slobodno odlučivati u predmetima bez nepotrebnog utjecaja izvana i unutar pravosuđa (točke 19.).

9. Odluke o karijeri sudaca ne smiju se donositi zbog lojalnosti političarima ili drugim sucima, već u transparentnom postupku uz korištenje objektivnih kriterija koliko je to moguće. Takve odluke moraju biti obrazložene i samo na temelju zasluga. Suci koji smatraju da su njihova prava zanemarena moraju imati pravo na sudsku reviziju (točke 20-21).

10. Članovi Vijeća moraju se birati u transparentnom postupku koji podržava neovisno i učinkovito funkcioniranje Vijeća i sudstva te izbjegava bilo kakvu percepciju političkog utjecaja, vlastitog interesa ili pogodovanja (točke 27., 29., 31., 34.) .

11. Članstvo po službenoj dužnosti nije prihvatljivo, osim u ograničenom broju slučajeva i ne bi trebalo uključivati članove ili predstavnike zakonodavne ili izvršne vlasti (točke 28.).

12. Predsjednik Sudbenog vijeća mora biti nepristrana osoba. U parlamentarnim sustavima u kojima predsjednik/poglavar države ima samo formalne ovlasti, nema prigovora da se šef države imenuje za predsjednika Sudbenog vijeća, dok u drugim sustavima predsjedavajućeg treba birati samo Vijeće i ta osoba treba biti sudac (točka 35.).

13. Ako se provjera uopće provodi u državi članici, mora je poduzeti neovisna institucija. Sudbena vijeća trebala bi igrati važnu ulogu u zaštiti neovisnosti sudstva. Sama provjera Vijeća je krajnja mjera; a tamo gdje se to radi, to treba učiniti neovisno tijelo (točke 22-23).

14. Većinu članova trebaju činiti suci koje biraju njihovi kolege, jamčeći najširu moguću zastupljenost sudova i instanci, kao i raznolikost spolova i regija (točke 29., 30.).

15. CCJE preporučuje uključivanje ne-sudskih članova uključujući laike kako bi se osigurala raznolika zastupljenost društva, smanjujući rizik od korporativizma (točka 29.).

16. Mora se izbjegavati izbor članova sudaca od strane parlamenta ili izvršne vlasti. Ako članove koji nisu suci bira parlament, potrebna je kvalificirana većina. Trebalo bi uvesti odgovarajuće mehanizme za razbijanje mogućih zastoja (točke 31., 33.).

17. Članovi bi trebali biti imenovani na određeno vrijeme na dužnosti i moraju uživati odgovarajuću zaštitu zbog svoje nepristranosti i neovisnosti od unutarnjeg i vanjskog pritiska. Mandat člana u načelu bi trebao prestati tek zakonitim izborom nasljednika (točka 36.).

18. CCJE želi ponovno potvrditi važnost sigurnosti mandata svih članova Vijeća kao ključnog preduvjeta za neovisnost Vijeća. Članovi mogu biti samo udaljeni s položaja na osnovu dokazanog teškog prijestupa u postupku u kojem je njihovo pravo na pošteno suđenje zajamčeno (točke 36-38.).

19. CCJE želi istaknuti dužnost država članica da osiguraju odgovarajuće kadrove i sredstva financiranja za svoja Sudbena vijeća. (točka 39.)

20. Odnos između Sudbenog vijeća i ostalih grana vlasti mora se temeljiti na kulturi poštovanja vladavine prava i na razumijevanju njihovih uloga u demokratskoj državi (točke 40-41.).

21. Sudbena vijeća bi se trebali aktivno uključiti u otvoreni, dijalog pun poštovanja s ostalim granama vlasti, udrugama sudaca i civilnim društvom uključujući odvjetničke udruge, nevladine udruge i medije (točke 40.-44.).

22. Sudbena vijeća moraju odlučno suzbiti bilo kakav pokušaja napada ili stvaranja pritiska na pojedina suce ili sudstva u cjelini (točke 45.-46.).

23. Sudbena vijeća i njihovi članovi moraju biti potpuni spremni poduzeti korake i poduprijeti sve napore u borbi protiv korupcije unutar sudstva i Vijeća na način kojim se poštuje vladavina prava (točka 47).

Preveo i obradio:

Srđan Sessa

sudac Trgovačkog suda u Zagrebu